

Motion till riksdagen 2008/09:Ub559

av **Margareta Persson m.fl. (s)**

Fristående skolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av en översyn av gällande regelverk och vikten av att kommunerna får ett avgörande inflytande över etableringen av friskolor.

Motivering

Antalet friskoleetableringar har under senare år ökat och allt fler kommuner har nu ett antal friskolor på både grundskole- och gymnasienivå. Fortfarande inkommer ansökningar till Skolverket om tillstånd att starta skolor, flertalet av dem från bolag som bedriver friskoleverksamhet över hela landet. I en del kommuner är ansökningarna nu så många att om dessa beviljas tillstånd att etablera sig riskerar kommuner att få lägga ner en eller flera kommunala skolor på grund av sjunkande elevantal eller att det får betydande konsekvenser för kommunens skolbudget.

Skolförvaltningar drabbas oftast av en merkostnad, dels för varje elev som söker till en friskola, dels för att det också uppstår ökade administrativa kostnader i samband med att fler elever försvinner från den kommunala skolan. Kommunens och skolförvaltningens möjligheter att planera för en god skolorganisation vad gäller skollokaler, antal lärare, storlek på klasser osv. försvåras. Dessutom har kommunen alltid en skyldighet att bereda plats för elever som väljer att komma tillbaka till kommunens skola eller om den fristående skolan av någon anledning läggs ned.

Under det år som gått har det publicerats i medier vilka enorma vinster en del av friskoleföretagen plockar ut. Signaler kommer också om att elever till och från inte erhåller lärarledda lektioner. Insynen från kommunens sida när det gäller hur man förvaltar resurserna från samhället, hur många lärare med behörighet som finns på skolan m.m. är närmast obefintlig, vilket måste anses

Fel! Okänt namn på

otillständigt när det faktiskt handlar om kommunens resurser för skolverksamhet och för kommunens ansvar för att alla elever får en god skolgång.

Det kan inte vara förenligt med god hushållning av samhällets resurser

- att etableringen av fristående skolor tillåts vara så generös som nu är fallet,
- att ersättningen per elev kan vara högre än för elev i den kommunala skolan,
- att vinster tillåts tas ut av resurser som finansieras med skattemedel,
- att kommunens planeringsförutsättningar sätts ur spel till förfång för en bra skolorganisation,
- att kommunen inte har insyn över hur resurserna förvaltas och vilken kvalitet skolan håller.

Gällande regelverk bör ses över och ändras för en bättre användning av våra skattemedel. Kommunen bör därutöver ha ett avgörande inflytande vad gäller etablering av fristående skolor.

Om flera ansökningar kommer in till Skolverket från en och samma kommun bör dessa prövas samlat för att man ska få en god överblick och helhetsbild av skolorganisationen.

Alla barn måste ha rätt till en bra skola med hög kvalitet, hög lärartäthet och goda läromedel. En del barn behöver extra stöd i undervisningen för att ges samma möjligheter och samma förutsättningar som andra och det kräver mer resurser för en del. En bra skola för alla måste få kosta. Det handlar om varje individs utveckling men också om samhällets utveckling. Men det kräver också att vi hushållar med de skattemedel som avsätts för grundskola och gymnasieskola.

Valfrihetsargumentet som grund för lättnader att få etablera en fristående skola är inte längre hållbart om det begränsar valfriheten för de elever som väljer en kommunal skola. Om etableringen av fristående skolor tillåts fortsätta i den omfattning som skett under senare år riskerar det att ge sämre kvalitet och förutsättningar för den elev som väljer den kommunala skolan.

Stockholm den 3 oktober 2008

Margareta Persson (s)

Carina Hägg (s)

Helene Petersson i Stockaryd (s)

Göte Wahlström (s)